

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Jofa si Duminec'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anu lu XLII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunclurle:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 75.

Joi, 20 Septembre | 2 Octobre

1879.

Cu 1 Octobré st. v. 1879 se incepe unu nou
abonamentu pentru triluniulu ultimu la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Rogamu pe On. Domni prenumerauti ai fóiiei
nóstre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 30
Septembre st. v. 1879, se binevoiesca a si'lu re-
veni de cu vreme, déca voiescu cá diariulu se li
se tramita regulatu. De la 1 Octobré st. v.
incolo diariulu se va tramite numai aceluoru
domni, cari au binevoitu a-si reinnoi abonamen-
tu.

Domni noui abonanti sunt cu deosebire rogati
a ne tramite adresele d-loru **esactu**, aratandu si
post'a cea mai aprópe de loculu, unde locuiescu.

Pretiulu abonamentului la „Gazeta Tran-
silvaniei“ este :

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni
4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl.
50 cr., pe siese luni 5 fl.;

pentru Austro-Ungari'a cupost'a: pe trei luni
3 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni
1 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci. (Abo-
namentulu se primescu si in bilete hipotecarie romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite
(mai usioru prin assignatiuni postale) la Re-
dactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“
Brasiovu.

Brasiovu, 1 Octobré / 19 Septembé.

Catava timpu inainte si pe timpulu visitiei
principelui Bismarck la Vien'a s'a observatu o
stagnatiune in politic'a interióra a monarchiei
nóstre. Presenti'a cancelariului germanu in capital'a
Austriei a potutu se stringa si mai multu legaturile
de intimitate si amicitia intre Germani'a si Austro-
Ungari'a, dér' spre chiarificarea situatiunei nóstre
interióre de siguru cá nu a contribuitu nimicu.
Dincontra temerea nu este nefundata. cá prin in-
tervenirea personala a lui Bismarck s'a conturbatu
mersulu desvoltarei interne, care luase in timpulu
din urma o alta directinne mai favorabila cauzei
popóreloru austro-ungare.

Cancelariului germanu, cumu amu mai disu,
nu i-a potutu placé nicidecumu fapt'a, cá in Aus-
tri'a se prepara o schimbare in sensu federalisticu.
Elementele din cari se compune partid'a auton-
mistiloru, despre care se dice cá va avé maioritaa-
tea in parlamentulu dela Vien'a, sunt prea puçinu
simpatice prusso-germaniloru. Acesti'a cu Bismarck
ala loru nu voiescu cá monarchi'a nóstra se se
consolideze prin impacarea definitiva a tuturoru na-
tionalitatiloru, cáci atunci devenindu mai tare ar' fi si
mai independenta in hotaririle sale si Germani'a in
totu casulu nu ar' mai poté exercitá asupra-i aceeași
influintia cá pèna acuma.

Politic'a germana pe langa aceea cá are de
scopu a se asigurá in contra oricaroru eventualitati
prin aliantia cu Austro-Ungari'a, mai lucra si
intr'acolo cá se-o ocupe pe acést'a din urma si se-o
incurce atátu de multu in Orientu, cá se nu mai
aiba destulu timpu spre a se reculege in intru, in-
dreptandu marile erori politice ce s'au comis in
ultimii douidieci de ani. E claru cá acést'a zace
in interessulu prusso-germaniloru.

Unu diariu inspiratu de comitele Andrassy
sustine, cumu se va vedé mai josu, cá in Austro-
Ungari'a esista doue curente, unulu care voiescu
aliantia cu Germani'a, altulu care prefera aceea cu
Russi'a si cu Françi'a. Aci avemu de a face cu-o
combinatiune. Dupa a nóstra parere esista in
adeveru doue curente in monarchi'a nóstra, dér' cu
scopuri multu mai esprese. Unulu din aceste
curente voiescu sustinerea starei de façiá a lucruri-

loru, de aceea este pentru aliantia cu Germani'a care
favorisèza acèsta stare, celalaltu curentu tientesce
a-o schimbá combatendu status quo si avendu de
scopu a emancipá monarchi'a de sub tutoratulu
Germaniei.

Celu din urma curentu este astadi mai tare cá
celu d'antaiu si se nasce intrebarea cá óre i-a
succes in adeveru cancelariului germanu de a
paralisá cursulu seu inca pe unu timpu óra care?
Nu ne vine in minte a ne incercá se strabatemu
secretele diplomatiei, constatamu numai ceva ce
amu potutu vedé si senti, candu dicemu, cá astadi
nici influinti'a poterniculu cancelariu germauu nu
mai este in stare de a pune capetu noiei miscari
ce se manifesta in Austri'a in contra suprematisti-
loru austro-prusso-germani si maghiari. Pressiunea
Germaniei póte aduce cu sine numai órecare stag-
natiune in processulu ce se petrece in interiorulu
monarchiei nóstre, acést'a stagnare póte se aiba
urmari grave dér' nu va decide inca asupra sórtei
popóreloru austro-ungare. Ne apropiamu si noi
cu pasi rapedi de acea epoca in care directiunea nu
se va dá numai de susu de-o mana de ómeni, ci
si de josu din mediuloculu popóreloru care au esitu
din anii copilariei politice dela 1848.

Principele Bismarck insusi a trebuitu se se con-
vinga, cá nu mai merge cu metod'a de pèna acuma
in Austro-Ungari'a. Diuarele lui oficióse de unu
timpu incóce se póta mai rezervate si potemu dice
cá favorisèza pèna la unu punctu óre care politic'a
inaugurata de ministeriulu Taaffe. Se vorbesce cá
Bismarck ar' fi pledatu la curtea de Vien'a pentru
crearea unui postu de cancelariu, care se fia peste
tóte ministeriele si se incoroneze edificiuulu dualis-
ticu si care se fia rezervatu comitelui Andrassy.
Dér' ce póte profitá monarchi'a printr'unu cancel-
ariu déca sistemulu remane acelasu?

Inzedaru sunt tóte incercarile de-a sustiené
status quo, nici demersurile cancelariului Bismarck,
nici silintiele ce si le da intimulu seu Andrassy,
nici apucaturile lui Tisza, care a fostu si elu in-
vrednicitu a conferi o mica jumetate de ora cu d.
de Bismarck asupra situatiunei generale politice,
nu voru poté impedecá processulu celu mare, care,
déca este cá monarchi'a se se consolideze vreodata,
trebuie se duca la egal'a indreptatire a tuturoru
popóreloru ei.

Cronic'a evenimentelor politice.

Peste puçine dile se voru deschide earasi por-
tile parlamentelor austro-ungare. Diet'a unгурésca
va avé prim'a siedintia de tótna in 2 Octobré.
De aci nu ne potemu asteptá deocamdata la ceva
nou. Cu atátu mai interessanta va fi prim'a ses-
siune a noului Reichsrath care se va deschide la
7 Octobré. Maj. S'a a numitu in ajunulu deschi-
deri inca unu siru de „pairs“, magnati, in cas'a de
susu austriaca, cari sunt luati mai multu dintre
conservatori si antidualisti, de aceea nici n'au fa-
cutu buna impressiune la suprematistii nemti.

Se dice cá protestulu cu care voru intrá
Cehii in Reichsrath este compus intr'unu limbagiu
fórte moderatu si cá proiectulu a fostu stabilitu
impreuna cu ministrulu Dr. Prazak.

Foile oficiale publica autografele prin care se
numesce baronulu de Orczy de ministru ungu-
rescu pe langa persón'a Maj. Sale in loculu repau-
satului br. Wenckheim. Foile maghiare se felicita
de alegerea ce a facut'o Andrassy in persón'a lui
Orczy si in aceea a d-lui de Kállay care a
fostu numitu siefu de sectiune in ministeriulu de
esterne.

Organulu comitelui Andrassy „Pester Lloyd“ se
ocupa in numerulu seu de Dumineca cu noulu mi-
nistru de esterne br. Haymerle, a caruia nu-
mire este deja unu faptu complinitu, numai cátu
inca nu s'a publicatu. S'au scrisu multe despre

br. de Haymerle, dice numit'a fóia, dér' despre
individualitatea s'a politica,
despre aceea ce potemu sperá si de ce potemu se
ne tememu din parte-i, nu amu cetitu nicairi ni-
micu, cáci „br. Haymerle a fostu „inventatu“, asia-
dicèndu, de comitele Andrassy.“ Comitele, scrie
„P. Ll.“, a cunoscutu, cu ocasiunea caletoriei orien-
tale a Maj. Sale, pe br. Haymerle la Constantino-
polu, candu era consiliariu la ambasada de acolo.
Haymerle a facutu asupra lui Andrassy cea mai
buna impressiune. In 14 Novembre 1871 comi-
tele Andrassy a devenitu ministru de esterne si la
10 Ianuariu 1872 a fostu numitu Haymerle tra-
misu extraordinariu si ministru plenipotentiaru la
regele Tieriloru de josu. Si de aci incolo a avau-
satu iute, a devenitu, din cavaleru ce era, baronu, si
a fostu numitu in fine la unu postu din cele mai
inalte diplomatice, cá ambasadoru la Rom'a.

„P. L.“ arata apoi, cá br. Haymerle nu a as-
piratu la postulu de ministru de esterne, ci candu
alegerea a caditu pe elu nu l'a primitu tocmai cu
deosebita placere. Dér' br. Haymerle este inainte de
tóte unu a m p l o i a t u b i n e d i s c i p l i n a t u
si acést'a ilu deosebesce póte mai multu de comitele
Andrassy, si candu Maj. S'a a aratatu dorinti'a cá
densulu, cá fostu reprezentantu la congressulu dela
Berlin, se fia urmasiulu comitelui, s'a supusu br.
Haymerle consciu de datori'a s'a mandatului domni-
tiorului seu. In acèsta impregiurare, continua „P.
L.“ zace o modestia a lui Haymerle, care-i ser-
vesce spre onóre, deorece nu-i este impusa prin
mesur'a talentului seu. Br. Haymerle este unu
barbatu fórte talentatu, cu cunoscintie profunde si
cu-o cultura universale, care nu e de tóte dilele,
si aceia se amagescu tare, cari vedu in br. Haymerle
o marioneta, o papusia, care se va conduce de
man'a comitelui Andrassy séu cari, ilu credu in
casulu celu mai bunu unn siefu de birou diligentu
si conscientiosu, care se va retiené de ori-ce cugetare
si actiune de sine statatóre.

Recunósce, cá br. Haymerle va implini partea
birocratica a problemii sale mai bine cá comitele
Andrassy, care nu a sustienutu ordine in ministeri-
ulu de esterne, ceea ce fói'a pestana cauta a scusá
prin aceea, cá nu'lu mai slabesce pe comite din
epitetulu de „genialu“. Repeta apoi cá br. Hay-
merle cu tóte astea nu va jocá rolulu unui figu-
rantu si adauge, cá directiunea politicei nóstre
esterióre va remané totu aceeași, cáci cu d- Bismarck
a tractatu si br. Haymerle (sic!).

Este interessantu inse, cá „Pester Lloyd“ cu
totu curagiulu ce si 'lu face si cu tóta simpathia
ce dice, cá esista intre Andrassy si Haymerle, nu
póte suprimá unu óre care sentiu de neodihna,
neavendu siguranti'a despre aceea, cá ce atitudine
va observá br. Haymerle façiá de acele influintie
contrarie, ce vinu din partea unoru persóne mari,
cá óre va posede curagiulu si energi'a de a con-
trastá curentulu aceluoru contrari poternici ai po-
liticei lui Andrassy, si de a dá intotdeauna con-
siliulu cuvenitu domnitorului seu?

Mai esiste, ne spune „P. Ll.“, inca si astadi
in asianumitele „regiuni mai inalte“ doue curente
opuse, de cari facu amintire o fóia oficiósa berli-
nesa. Esiste adeca unu curentu care voiescu o a-
liantia cu Germani'a, dér' se lucrèza in Vien'a si
intr'acolo, cá nu numai se se faca o intielegere cu
Russi'a fara Germani'a, ci se se atraga pe partea
nóstra si Françi'a si in loculu aliantiei celoru
trei imperati se se puna alt'a, in care loculu alu
treilea langa Austri'a si Russi'a se nu mai fia ocu-
patu de Germani'a ci de Françi'a. In unele cer-
curi militare si la ultramontani se dice,
cá afla mare sustinere acést'a combinatiune. Bis-
marck a sentitu cevási si de aceea s'a grabitu a
merge in persóna la Vien'a. „P. Ll.“ a mai ob-
servatu, cá pe tempulu siederei lui Bismarck la
Vien'a persón'a aceea insemnata, care se crede, cá
are simpathii pentru aliantia tripla memorata a

fostu absentă din Vien'a. (Aci face aluziune la arhiducele Albrecht.)

Asemeni combinațiuni n'au potutu reesi pēna a fostu cont' Andrásy ministru, fiva asia si sub br. Haymerle? se intrēba cu ingrijire „P. L.". Foi'a pestana se mai teme, că nu cumva br. Haymerle se voiēscă a fi mai „genialu“ de cātu antecessorul seu si a inaugură o actiune si mai mare in Orientu. I da consiliu in fine, că se se multamēscă cu ceea ce a facutu si a direșu (?) Andrásy.

S'a mai observatu nu de „P. L.“ ei chiaru de foile bismarckiane, că imperatul Austriei, indata dupa ce a primitu in audientia pe cancelariulu germanu, s'a grabitu inca in acea di se parasēscă Vien'a mergēndu la venatōre. Őre se fia acēst'a unu semnu, că Bismarck nu a aflatu ascultare in tōte la curtea austriaca? Pōte că Bismarck a facutu o ultima incercare si si-a rezervatu, că, in casu candu nu i-ar' succede dupa placu se se impace earasi cu — Gorciacov. — Se scrie că dilele aceste cancelariulu Russiei va trece pe la Berlin, unde voiesce se petrēca o di. Cu ocaziunea acēst'a ambii cancelari se voru intalni, si — pōte că se va continuă joculu: „Bismarck si Gorciacov mana in mana.“

Sectionile C a m e r e i r o m a n e au si terminatu esaminarea proiectulu de revisuire a guvernului, care l'amu publicatu in numerulu trecut. Din siette sectioni numai un'a, a patr'a, a respinsu proiectulu, ear' celelalte l'au primitu cu câteva modificari, rezervandu-si de a esamina si purifică listele nominale presintate de guvern. Sectionile si-au alesu urmatorii delegati: Sect. I Giani; Sect. II Stefan Rosetti; Sect. III Costica Boerescu; Sect. IV Conta; Sect. V G. Chitiu; Sect. VI Pana Buescu si Sect. VII Capreanu. Miercuri sēu Joi'a venitōre proiectulu guvernului va fi supusu de cātra comitetulu delegatiloru camerei spre debatare.

Eata ce scrie „Stēu'a Romaniei“ din Iasi la prim'a impressiune ce ia facut'o scirea, că proiectulu guvernului s'a luat in consideratiune de tōte sectionile afara de un'a singura:

„Proiectulu guvernului pentru impaminteniarea in massa a Jidaniloru este publicatu si cunoscutu de tiēr'a intrēga. Acestu proiectu, prezentatu camerei in siedinti'a de Miercuri, tramisu de urgentia in cercetarea sectioniloru, a fostu si luat, inca de ieri, in consideratiune, de tōte sectionile afara de un'a, cu o majoritate de 80 contra 49 voturi. Delegatii sunt numiti, si toti sunt pe sprinceana, partizani ai impaminteniarii Jidaniloru cu gramad'a, afara de d. V. Conta, care singuru a potutu strabate prin multimea deputatiloru cari vinu cu buzunarele incarcate . . . de liste jidovesci. Treab'a este asia croita in cātu se se sfērsiēscă rapede, cu trenulu acceleratu, chiaru si mai iute. Tērgulu este sfērsitu. . . Sortii sunt aruncati! Peirea Moldovei este hotarita. . . Si dēca aceasta parte intrēgitoare a Romaniei, dēca acestu calcusiu alu a-tătoru viteji straluciti, mai are inca vre-o raza de scapare, vre-o picatura de sperantia, vre-o remasi-tia de viatia, aceastea nu atērna de cātu dela unu firu de peru! Că se fia Moldov'a mantuita, smulsa din ghiarele unei morti sigure, va fi de ajunsu, că toti cei 49, cari au votatu ieri in sectioni contra guvernului, se fia Romani adeverati, ōmeni statornici, de caracteru. Dēr' vai! ne infforam, candu numai ne inchipuim, că potu se se gaseasca doi multu trei ōmeni slabi, care se se lese a fi imbroboditi, ametiti, furati in cugetulu lor, pentru că pecatulu celu mai negru se fia faptuitu, pentru că crim'a cea mai ingrozitōre se fia consumata! Alalta-ieri 53, astadi 49 . . . Sufletulu, viati'a intrēga, totu viitoriulu, nu numai alu Moldovei, dēr' alu Romaniei intregi, alu celoru diece milliōne de Romani, sunt in manile, in sarcin'a si pe respunderea numai acelor 49.“

Diuarulu evreoflu din Iasi „Stafet'a“ nu este nicidecumu multiāmitu cu proiectulu guvernului, nici cu listele nominale compuse de elu. Citamu unu pasagiu dintr'unu articulu alu acestei foi, care este caracteristicu si pentru stilulu seu, din care se cunōsce, că omulu, care scrie, inca este unulu care aspira pōte si elu acuma la cetatienia romana. Numit'a fōia, dupa ce 'si exprima parerea de reu asupra politicei mai tuturor ōmeniloru de statu romani, pentru că cu politic'a lor ne instrainēza simpathiile straine, dice:

„Care este ōre diferinti'a intre proiectele produse pēna acum si acelu prezentatu de guvern, redactatu tocmai bine spre a face cu totul ilusoria emanciparea acelor 49 dintre israeliti ce intrunescu tōte

conditiunile spre a obtinē cetatienia romana? Si spre culmea desfiderei a ori-ce semtiu de echitate si justitiei se propune si votarea unei liste confectionata expresu in conditiunile in care s'a confectionatu, pentru a inprima unu caracteru si mai nelealu si mai injustu intregulu proiectu. Cum? Se dispensēza deplinu dreptu de stagiul pe cei nascuti si crescuti in Romania, si apoi se pune aceasta dispensa la bunulu placu si la bun'a dispozitiune a ōmeniloru, fie acei ōmeni deputati, ministrii, seu ori ce? Ori nascerea pe pamentulu Romaniei este o imprejurare care dispensa pe cineva de stagiul, si atunci trebe se se stabileasca unu textu legalu nesupusu la fluctuatiunea capriciului si a bunului placu; seu că nascerea pe acestu pamentu nu dispenseaza de stagiul si in asemenea casu este nedemnu, este chiar injositoru, de a se intinde curse acelor cari asteapta totul dela sentimentele de umanitate si dreptate ale Romaniloru. Se declara apoi de cetatieni romani pe acei supusi romani de veri ce religiune cari s'au asimilatu cu natiunea, si fara se se specifică că ei nu voru trece peste unu numeru ōre care, se confectioneaza o lista cuprindēndu categorii, in modulu celu mai inicu si mai lipsite de ori ce base, de justitia si echitate. Őmeni nascuti si crescuti in tiēra, neapartinēndu nici odata vre unei protectii streina, contribuind totdeuna la sarcinele statulu, si facēndu in ori ce ocaziune actu de celu mai mare devotamentu pentru tiēra, sunt lasati la o parte, pe candu altii cari nu intrunescu pōte niste asemenea conditiuni dēr' cari avura se vede vre unu epistatu protectoru sunt trecuti pe lista ca rentieri, autori de opere, creatori de stabilimente industriale si alte categorii fictive pe care nu le insusiescu de locu. Unde este dēr', lealitatea si bun'a credintia a guvernului care vine se presinte cameriloru unu proiectu quintesentia a totu ce pōte fi mai nedreptu si mai persecutoru?“

Diuaristic'a straina mai de locu nu a sustienutu pe Romani in lupt'a lor grava, ce trebe se o pōrte cu „Aliantia israelita“ si cu puternic'a diplomatia care luca in favoru 'i. Sunt rare vocile acele, cari recunoscu indreptatirea Romaniloru de a se opune nedreptelor cereri pentru emanciparea in massa a Evreiloru. Press'a franceza, care pēna acuma parea a fi fara mila, numai pe partea Evreiloru a inceputu de unu timpu incōce se 'si schimbe limbagiulu. Asia scrisu diuarulu celu mare parisianu „Journal des Débats“ dela 17 Sept. intre altele:

„. . . Nimicu nu e mai naturalu, decātu neplacerea Romaniloru de a dá Evreiloru o perfecta egalitate civila si politica. Pentru dēnsii, acēst'a e o cestiune de nationalitate si intielegemu fōrte bine că ei se 'si apere caminulu civilu si politicu in contra invasiunii unoru straini, cari voru remanē in totdeuna straini cu anim'a si cu interessulu. Evreii englesi sunt Englesi; Evreii franceși sunt Franceși escelinti; Evreii germani sunt Germani, dēr' Evreii romani nu sunt Romani. . . Romanii semtu prin instinctu, că in diu'a, candu Evreii voru fi admisi la dēnsiu pe unu picioru de egalitate, atunci ei voru fi stapanii, ei voru fie proprietarii pamentulu că si detentorii averei mobiliare.“

Vorbindu apoi de opositiunea din Camer'a romana, care nu voiesce categoriile dice, că ei i se pare mai pușinu periculosu se amane recunōscerea independēntii romane, decātu se naturalizeze pe Evreii in massa, apoi continua: „. . . Romania este independenta sēu prea pușinu 'i lipsea că se fia chiaru inainte de congressulu din Berlin. si 'n adeveru că nu prea vedemu, cumu ar' potē fi pusa din nou sub suzeranitatea Portii, despartita cumu e de Constantinople printr'o Bulgaria si printr'o Rumelia quasi-independente un'a de alta. Amenintarea ce i se adresēza nu trebe dēr' se-o sperie multu si atitudinea opositiunii e pōte mai seriōsa si mai abila, decumu s'ar' crede la inceputu.“

Despre r e s u l t a t u l u c o n f e r e n t i e l o r u, ce au avutu locu intre principele Bismarck si ministrii austriaci, scrie organulu semi-bismarckianu „National Ztg.“:

„. . . Ar' fi o cutezare pré mare de a voi se desciframu in detaliu cuprinsulu celoru pertractate intre cancelariu, comitele Andrásy si imperatulu. Ide'a principala ni se presinta inse astfelu: Sustienerea pozitiei, pe care a ocupat'o Austria in esecutarea tractatulu dela Berlin pe insul'a balcanica si mediulōcele pentru că se se pōta asigură pentru durata se declara afi in interessulu ambe-lor imperie. Noi credemu, că acēst'a pōte avē consecintie seriōse pentru Germania. Deōrece se angagiēza si soldatulu prussianu cu ōsele sale a

aperă acea pozitiei, trebe se se apere pe acelu teritoriu si interessulu germanu. Industria germana si comericiulu germanu voru avē se devina, se incetatienēscă in acelu teritoriu, si deōrece de multu merge peste Austria, sunt de lipsa in primita acēst'a relatiunle de comerci austro-germanu. D u n a r e a v a f i m a i m u l t u c ā i n a i n t e z a f l u v i u g e r m a n u .“

„Acea că nu pōte fi vorb'a de-o alian-ta ofensiva e claru; dēr' celu mai verisimulu fundamentu alu pertractatiloru ce avura locu a fostu negresitu stipularea unei alian-tie defensive, cu scutu germanu sub impregiurari anumite. Că atinge de Germani'a ea are pușinu a cere. Ministru de interne francesu ne-a asiguratu dilele aceste Franșia este gat'a (la lupta) Noi nu avemu trebintia de a sguđu acēst'a incredere. Dorim numai că ea se linisteasca si se nu irite cumu nervele Franșiei. Noi Germanii suntemu in pozit-iune de a nu mai avē lipsa de asemenea asigurari. Nu trebe se ne ocupamu cu eventualitatea unei coalitiune europene; zace in natur'a situatiunii europene că o coalitiune va produce o contra-coalitiune. Credemu că nu mergemu prea departe dēca afirmamu, că period'a eventuala a coalitiuniloru, va aflá Germani'a si Austri'a aliante intre sine. Relatiunile intre aceste state, dupa intentiunile barbatiloru de statu, cari au conferitu in Vien'a nu sunt basate numai pe conjuncturi. Cu tōte aceste este necessariu a cultivá in continuu aceste relatiuni, că se nu devina apesatōre pentru o parte sēu alta, care apoi se voiēscă a se sustrage acelor relatiuni.“ —

Nu pușina sensatiune a facutu in Germania cuventarea ce a tienut'o ministru de interne si de culte francesu d. Lepère, cu ocaziunea inspectiunarii fortificariloru construite la Lamont nu de parte de Belfort. D. Lepère a disu intre altele: „Noi vomu pacea si numai pacea, dēca inse vremulu ar' avē alte intentiuni — noi suntemu gat'a Cuvintele aceste rostite intr'unu momentu candu imperatulu Germaniei facea inspectiune militara in Elsatia si Lotaringia si candu cancelariulu negotie alian-tie politice la Vien'a, au o valōre mare necontestabila. Franșia voiesce se dovedēscă celoru ce pōte ar' voi se se conjure in contra-i, că nu se mai teme de ataculu nimenuia. Astfelu s'au exprimat si comandantulu trupelor algerianu S a u s s i e r intr'unu toastu, că numai adunare nationale trecute e de a se multiami, că armata francesca este astadi in pozitiei de a respinge orice atacu.“

Deslu in 20/8 Septembro 1879.

In 4. Sept. st. n. avuramu rar'a norocire de a potē primi in locuintele nōstre modeste pe capulu bisericei gr. cat. rom. pe Illustriitatea Sa domuulu dr Ioanu Szabo, Episcopulu diecesei armenopolitane din Gherla, care binevoi a preparat'o bucuria sufleteasca poporulu localu cu vizitele sale facute nu numai acelor din inteligentia romana, cari că fii sufletesci si-au implinitu deja a priori o dulce detorintia de a se presentá, si a-si descoperi reverinti'a loru cātra acestu inaltu demnitaru, ci si unora din acea, cari pēna acuma au fostu impededati dela implinirea aceleia, — rezervandu-si, Illustriitatea s'a d. Episcopu pe o alta di de asi continuá vizitele si pe la acei onoratori romani, pe la fumurile lor, pe cari din caus'a locuintiloru departate nu iau pututu de aceedata ferici.

D. Episcopu a mersu se vēda cu acea ocaziune si fundamentulu depusu pentru biseric'a cea noua facuta din ofertele maranimoșe: ale Il. Sale Episcopulu Pavelu, din care amu cumperatu si locu bisericei cu alte apertinentii cu 2180 fl., a Il. Sale d. comite Dominicu Zichy de 300 fl., si a Escol. Sale Episcopulu rom. cat. Fogarasi cu 200 fl. v. a. si a ofertelor din partea credintiosiloru locali — exprimēndu-si Ill. S'a bucuri'a pentru sacrificiile si zelulu poporulu, totodata ascurandne de totu posibilulu ajutoriu si din partea s'a spre a duce in deplēnire edificiulu inceputu.

Esteriorulu atragatoriu si impunatoriu, vocea dulce si sonora in limb'a materna romana, care o vorbesce cu fluiditate in stilu alesu, corect, — precumu afabilitatea, si interesarea de caus'a bisericei si a scoleloru ne face a spera inbunatatirea si indreptarea receruta in administratiune, si o conducere salvificatoria nu numai pentru cleru, ci si pentru poporulu romanu, din a carui sudōre si prescuri are se traiscă clerulu!

Dorim inse atât pentru Illustritatea s'a, insetatu de a cunoște referintele bisericeii și ale clerului, cât și pentru cauză s'anta a acestora împreună cu a poporului român din Transilvania și a celui din partile ungare în deosebi — cari se diferesc mult de oalta — se aiba ocaziune de ași castiga informatiuni esacte, și cunoscutia deplina generala, — care inse numai atunci va succede, decât fara preocupatiune, și exceptiune va ascultă pre toti consiliarii corpului consistorialu atât în corpore, cât în particulariu, delaturandu ori ce preferintia, incredintandu și obligandu pe toti a conlucra fara siovaire cu puteri unite la cultivarea arborelui vitalu alu bisericeii, clerului și poporului, — precumu o facura și pre demnii antecessori: Alexi de pia memoria, Escelentia S'a Dr. Vancea că Episcopi sub totu decursulu, și Episcopulu Pavelu în anii primi ai functiunei sale, — pre candu cu pușina exceptiune nu era scisșiune între demnitarii capitalari și consistoriali, și pre candu fiacaruia 'i erau deschise usle curtii și pepturile aceluor ss. Archierei de a se poté infașia cu incredere deplina! fara a fi siliti a intră sub supravighiarea genanta a unei sentineli politiane din triumviratulu idealu (?), de care firmu credemu, că domnulu casei nu are cunoscutia, și că nu e unu eflusu alu dispositiunilor sale, — în urm'a careia inse multi barbati distincți renuncia la ocaziunea de ași poté manifestă reverintia, rogarea, séu dorintiele loru către capulu guvernului diecesanu.

Eara pentru cei, cari din cauză modestiei loru prea mare, prin retragere culpabila își ascundu talentulu în locu de a si-lu poté validat, și alu supune spre dispositiunea guvernatorulu diecesanu, însemnezu, că „ignoti nulla cupido“! și că nu voru avé dreptu de a se plange, amurmurá, și criticá, decât în unele cauze aru urmá oresicareva dispositiuni, și decisiuni contrarie intereselor generale și asteptarilor loru, emanate din lips'a informatiunilor esacte și a luminei, și din cauza, ca si-au retienutu pentru sine sciintia și informatiunile, care aru fi datori a-le dá în interesulu cauzelor sante generale de timpuriu!

Atunci, numai atunci se poté în curendu și deplinu spera, că Episcopulu că omu nou sesi potá cunoște, alege, și se se foloséca de cei mai distincți barbati sinceri, cu capacitate, solidi și liberi de interese personali și nepotismu! Séu astépta modesti prudentii betrani și tineri, că se le scótia altii, cei cari nu sunt directu interesati în cauză clerului, castaniele din spudia? Unu Episcopu va sci totdeauna increderea a o remunera cu incredere, decât se va convinge despre starea adeverata a lucrurilor. — Aceasta ne a fostu sperantia, care, credemu, că se va și realizá, candu își voru implini cu totii datori'a, și pēna ce se va poté bucura bisericeii și clerulu de autonomi'a avuta și desiderata si de s'ino de, a carora revindecare și introducere e neamanavera! pentru a carei reinfiutare facu și Episcopulu Pavelu la inceputu pasii decisivi, déra fū dupa aceea constrinsu de imprezarile domnitorie a lasá tóte balta!

Numai increderea, sinceritatea și implinirea datoriunilor mutuale, potu se aduca, și voru aduce de siguru îndreptarea, îmbunatatirea, impacarea și îndestulirea dorita și receruta!

Unulu.

Cestiunea Evreilor în Camer'a romana.

În ședința dela 10/22 Sept. a vorbitu d. T. Maiorescu, declară, în numele partidei conservatorilor, că primesce propunerea majorității delegatilor, care cumu scimu afostu respinsa de camera. După unu preambulu istoricu d. Maiorescu dise:

„Vine acum, după războiulu orientalu, tratatulu dela Berlin, din Iuliu 1878. Ce va dice Romani'a față cu tratatulu de Berlin? Remarcati mai anteu că tratatulu din Berlin proclama singuru că preambulu, că este continuarea operii tratatului de la Paris din 56. Mai anteu de tóte, trebuie se fimu drepti! Déca primimu ceva, candu ne convine, că o cestiune de onóre, trebuie se primimu și atunci, candu acelasi lucru este în contra noastră. Întrebu, unu congresu care continua și reguléza conferința dela Paris, pe care amu primitu'o de buna, este unu congresu care se poté legitiimu ocupa și de noi? Eu respundu: dá și amu fi primiti în relatiunile noastre cu Europa, candu amu dice: Nu. Acestu răspunsu alu meu este unu răspunsu conformu cu dreptulu publicu internationalu. Intielegu, că ar' fi fost unu felu de politica, ce e dreptu, cam îndrăsnéti'a, ca în urm'a încetării războiului noi se dicemu: ne amu recascigatu independintie cu arm'a în mana; cu arma în mana voim

se o mentienemu și voim se ne organizamu asia cum voim noi, fara nici un felu de amestecu. Ar' fi fostu o politica, și decât amu fi avutu tari'a armatelor necesare, ar' fi fost o politica posibila, de și cu greu aplicabila în Europ'a. Déca asia a fost? N'a fost asia. În momentul, candu s'a intrunitu Congresulu la Berlin, ati vedutu, că doi ministri ai nostri în numele guvernului și în numele Camerei și Senatului, în numele țierei dér, au mersu la Berlin, că se presinte érași dorintiele țierei, că la 1857. Ne-amu pusu dér în relatiuni cu Berlinulu și amu primitu că tratatulu de Berlin se se ocupe și se reguleze ast-feliu și s'órta noastră internationala.

„D-loru, principiulu art. 44 din tratatulu de la Berlin noi 'lu primimu asia cumu este formulatu în generalitatea lui, stergemu ori-ce restrictiune religioasa. Inse cestiunea de a se sci, primimu Evreii individualu prin naturalizare, primimu Evreii prin categorii, primimu Evreii prin liste, acést'a este o cestiune, ce în ori-ce casu, după dreptulu publicu, ne remane rezervata noe, căci, decât deja Conventiunea din Paris de la 1858, ne-a lasatu atunci, cându, eram mai slabi, dreptulu autonomiei și ne a dis: „Veti întinde drepturile politice și la evrei prin dispositiuni legislative, candu le veti crede necesarii; cum, asta-di, cându noi suntemu mai tari, candu nu ne dati nici macaru în schimb garantia neutralitatii, cum asta-di, candu stergemu acelu articulu restrictiv, ati putea se intrati în detaliile Legislatiunei noastre interne? Fara a „sfida“ pe nimeni, suntem în dreptu a dice: este o cestiune de apreciere și ast-felu este dreptu că în acésta materia, care privesce directu interesulu nostru, se apreciamu și noi, după cum ne dictéza consevarea nationalitatii noastre (Aplause).

„D-loru, eu am gasitu fôrte nepotrivita, fôrte în contra intereselor. Evreilor din Romani'a lupt'a, care a deschis o aliantia israelita straina în contra noastră (Aplase). Alta este a ne lasá pe noi în pacinica umanitate, se regulam cestiunea între Evrei și între noi, și alta este a revolta sentimentulu nationalu în noi prin presiuni ce se fac din afara în contra noastră. (Aplause). Si deca pena la unu timpu, unii din noi chiaru ne gandamu la întinderea drepturilor Evreilor în starea legislatiunei noastre de atunci, asta-di aceste procederi imprudente și nedrepte ale aliantiei israelite ne silesu a ne pune în defensiva și a ne gandi mai înainte de tóte, cum se ne aparamu în contra exigintielor loru neligitime și injuste (Aplause).

„Aceia, cari sunt adeveratii amici ai ovreilor și ai omenirei, voru dice: este în spiritulu secolului alu 10-lea se nu fia nici o deosebire de religiune, este în spiritulu acestui secolu și de datori'a ginteii latine din Orientu, că se dica: nici o împrejurare fatala a nascerei nu trebuie se impedece pe cineva de a se bucurá de drepturile civile și politice. Si decât revolutiunea cea mare, de la sfersitul secolului trecut, facuta în Franci'a, a desfiintiatu privilegiurile de nascere prin nobletia, trebuie timpulu nostru se desfiintieze și privilegiurile de ori-ce alta cauza de nascere, și nu poti se dici cui-va: fiindcă s'a intemplat se fi nascutu Evreu, te impiedicu tóta viața ta, ori-ce sentimentu vei avé de altmintrelea, de a te bucura de drepturile civile și politice! Nu poti dice acést'a! Inse poti se'i dici: Tu, care vrei se vii în mijloculu nostru, trebuie se vii cu bun'a primire a noastră, fiind-că voesci se intri într'unu statu din care ai se faci parte că liberu cetatianu. Nu este dér' cestiunea de liste, de categorii séu de naturalizarea individuala importanta în privința numerului; importantia ei este în privința principiului. Nu poté Romani'a se admita, că strainii se se introduca în sinulu ei prin impunerea strainilor, fara că macaru se 'si dé ostenéla de a'si documenta dorintia de a se impamenteni. (Aplause).

„Naturalizarea individuala implica în sine incesi cererea Evreilor, manifestarea dorintiei loru de a fi cetatiani romani; prin ea se va impiedica din capulu loculu reulu simtiementu, că au venit în mijloculu nostru ajutati de presiunea straina (aplause) séu de aliantia israelita. (Aplause). Voru trebui se documenteze că vroescu se fia romani: m'am desbracatu de presiunea straina, voi împreuna cu voi se lucrezu pentru binele țierei. (Aplause).

„Déca nu veti face asia, decât veti primi o lista impusa fara că ei se o céra, decât veti primi o categoria, unde ei nu'si manifesteaza vointia, că se fia primiti, ati introdusu în mijloculu nostru unu elementu dusmanu, care va dice tot-d'a-una: nu de la voi amu primitu aceste drepturi, ci de la strainii (aplause frenetice). Si acuma, decât ási avé unu glas, pe care din nenorocire nu 'lu amu, care se strabata în Europ'a, asi dice: pentru ce acést'a? Pentru ce vroiti se injositi Romani'a? Nici atât dreptu nu ne dati, că se spunemu Evreilor din țiera: manifestati macaru dorintia, că vroiti s'a fii cu noi? În numele cui acést'a? În numele umanitatii? Nici o data! Si candu dicu aceste cuvinte, amu consciintia, că me afiu în curentulu ideilor de dreptu de stat, de omenire, în care se afla și cultur'a occidentala, cari de acolo le-amu primitu.

„Unu ultimulu cuventu pentru guvernulu și pentru majoritatea, de care poté dispune. Ati vorbitu de unirea partidelor. Dati-mi voie a întreba: Ce unire cereti d-vóstra? Numai unirea aceluora, cari parasescu parerile și simtiementele loru și vinu la ale d-vóstra? S'au suntemu în dreptu și noi une-ori se dicemu, parasiti pe ale d-vóstra și veniti

la noi (aplause). Dati o-data voie țierei de a ve dice: urmati-me și pe mine. Si dicendu asia, sciú că cuvintele mele au unu resunetu și în barbatii acei, cari au fostu și au condusu țiera noastră de la 48 încóce. Eu sciú că și d. presiedinte alu acestei Camere și toti ministrii după acele banci ar' fi fericiti, candu ar' avé sigurantia că acést'a solutiune ce o propune majoritatea delegatilor, ar triumfá. Căci și ei, că și fie-care din noi, vor voi că sa véda țiera acést'a multiamita și linistita. D-lor, e acum casulu de a ve dice: încercati o-data. puneti-ve d-vóstra în fruntea acestei miscari primiti propunerea majoritatii și fii siguri, că sunt argumente că se se sustina si în faci'a Europei. (Aplause.) Vedu înainte mea asta-di atâti barbati, cari au condusu Romani'a de la 1848 în cóce; vedu pe aceia, cari se mandrescu, că au venit în mijloculu poporului loru cu ideia libertatii populare. Apoi, d-vóstra liberalii de la 48 ati uitatu devis'a „Vox Populi, Vox Dei“. Fost'a vre o-data o cestiune, care se fi fostu asia de populara că acést'a? Puneti-ve în fruntea acestei miscari, și fii siguri, că țiera ve va bine cuventa și ve va sprijini Dumnezeu! (aplause prelungite.)

Dupa d. Maiorescu a luat cuventulu ministrulu de esterne Boerescu, dicédu între altele:

„De ce voiti că se ne ascundemu adeverulu, și se ne raticimu pe noi, și cu noi natiunea întreaga? Acést'a este crudulu adeveru, nu 'lu ocoliti, căci elu nu pere. Puteti dér face ori ce teorii veti voi, realitatea remane; și decât nu ve dati séma de dēns'a, ne vomu espune la pericole, cari ne-ar' lovi amar. . . Credeti-me, d-loru, amu expusu, amu demonstratu, macaru că n'am avutu alaturea pe d. Ionescu și Vernescu, că se me inspire, că aci nu esté o cauza de umanitate, dér' n'am isbutitu. Ei bine, decât Europ'a considera lucrulu alt-feliu, prudentu este se ne espunemu la o interpretare oficiala a s'a, candu scimu, că va fi în contra noastră?

„Unulu din cei mai însemnati diplomati ai Europei 'mi observá, că decât nu amu puté se ne tenemu de unu resboiu viitoru, care poté se fia posibilu, inse pe care toti voru cautá se 'lu evite, mai multu ne putemu teme de unu viitoru congressu, care ar' fi mai posibilu, decât ne ar' gasi nerecunoscuti și cu cestiunea israelita neresolvata. . . Apoi, d-loru, se observamu putinu. Ce vedemu? Esecutat'us'a tratatulu de Berlin în tóte partile sale? Nu tocmai, căci mai sunt cestiuni pendinte, cari ar' poté dá locu la viitoare tratari? Asia, cestiunea fruntarielor Greciei nu este inca resolvata. Asia, cestiunea Arab-tabiei stá înca în suspensiune. Apoi mai potu fi și alte dificultati și complicatiuni ce s'ar ivi cu cestiunea Rumeliei și Bulgariei. Óre decât una singura din aceste cestiuni ar' face se se provóce unu congressu, nu prevedeti d-v. ce periculu teribilu ar' fi pentru noi, decât ar' gasi Statulu Romanu nerecunoscutu și cestiunea Evreilor neresolvata? Cine ne garantéza atunci că nu s'ar' resolvá de congressu cestiunea Evreilor, asia cum se nu ne placa noua, și cum se ne pericliteze tóte interesele noastre?

„Se încetamu, d-loru, de a imitá pe Grecii din Bizantiu, cari se certau între densii pe cuvinte de teologia, pe candu inamiculu era la portile cetatiei? (Aplause). De ce ve legati de noi, decât la Paris, la Vien'a, la Berlin, la Rom'a, la Londra se interpreta tratatulu de la Berlin asia, cum nu ve place d-vóstre? Credeti d-vóstra, onor. d-ni, că n'am întrebuintiatu tóte mijlocele posibile, pentru a convinge de contrariu pe puteri? Acést'a ar' fi permis se o créda aceea, cari n'au fostu initiati în modulu meu de a procede, cari n'au cetitu nici memoriulu, nici raporturile mele. Inse d-vóstra, cari ati fostu initiati în tóte, cum puteti se ve mai indoiti? Amu facutu totu ce s'a potutu, am combatutu tóte erorile, tóte apreciarile nefavorabile noue; amu cautatu se se dé tratatulu interpretarea cea mai favorabila noue. Décr' n'am isbutitu, diplomati'a a staruitu în apreciarile sale în privința tratatului. A noastră este vina? Vedeti însuși d-vóstra, că argumentele ce eu amu prezentatu Puterilor în favórea cauzei noastre, par' a fi atât de bune, în câtu unii din dnii oratori ai opozitiunei, cum este d. Maiorescu, și altii, au adoptatu multe dintr'insele, inse pentru a me combate pe mine! . . . (Haritate.) Ati dori, poté, se ve vorbimu cumu ve place? Décr' v'am incela. Noi suntemu numai nisce raportori; ve raportamu esactu ceea ce am vedutu și am auditu, eu nu judecu decât drépta séu nedrépta este opiniunea cabinetelor. Adeverulu inse este, că proiectulu majoritatii comitetului de delegati, cunoscutu deja în strainatate de multu, de vr'o trei luni, este apreciatu și consideratu că o desfidere data Europei. Nu noi 'lu taxamu de desfidere; Europ'a 'lu considera ast-feliu. A noastră este vina? O-data inse ce lucrulu este astu-feliu, desfideti d-vóstra Europ'a, decât ve place; noi nu o putemu face. Veniti cu noi, a disu d. Maiorescu guvernului, veniti cu majoritatea; adoptati proiectulu ei. Si se încercamu cu totii a converti Europ'a. Este acésta seriosu și sinceru? Căci d-loru, o-data ce noi am încercatu, scimu, și ve raportamu aceea ce amu vedutu și amu auditu, cumu ni s'ar' dice seriosu, că se adoptamu proiectulu d-vóstra și se mergemu a 'lu sustiené în strainatate?

„Noi v'am disu și ve repetamu, că nu vomu luá respunderea de ceea ce s'ar' intempla de reu țierei, candu ea s'ar

uni cu unu proiectu inacceptabilu, si pe care Europ'a 'lu considera cá o desfidere. Dv. singuri ati poté luá respunderea complicariloru si a pericoleloru, cari ar' resultá din acestu faptu. Eu, d-loru, mi-am facutu datori'a; v'am spusu adevéru intocmai precumu este. D-v. veti face ce veti voi. Déca umblati dupa o popularitate efemera, eu ve declaru cá, mai presusu de densa, este dreptatea, este opiniunea publica. Si sunt siguru cá, candu dreptatea, candu adevéru voru fi cunoscute, cu noi va fi si popularitatea; inse cea adevérata, cea luminata aceea care traiesce si peste pasiunile dilei. Cá se sferisescu, dloru, mai adaugu, cá cátu despre guvern, care a lucratu in umanitate si in celu mai prefectu acordu in acésta cestiune, amu fi fericiti cá se se póta face revisuirea cu cátu mai putine sacrificii, eu unulu póte cá asiu fi fostu chiaru pentru nerevisuire. Dér' nu se póte; esigintiele diplomatice sunt mai mari de cátu voimu noi. Trebuie se tienemu socotéla de densele; cáci alt-feliu riscamu, cá sacrificiile se fia multu mai mari pe viitoru.

Diverse.

(Din Timisió'r'a) ni se scrie, cá in 9 Octobré (27 Septemb're v.) înainte de amé'diu la 10 ore se va tiené in Timisió'r'a, in localitatea d. protopopu Dreghiciu, adunarea generala a alumneului romanu nat. Totu in acésta diua sér'a se va arangjá o Reuniune de jocu in localitatea Fabrickshof in favórea fondului alumnealu. Bilete de intrare se capeta la d. protopopu gr. cat. Georgiu Traila in Timisió'r'a suburbiulu Fabricu si sér'a la casa.

(Espositiune de vinuri in Brasiovu.) La 7 Octob're va avé locu in Brasiovu o espositiune de totu feliulu de vinuri transilvane. Péna acuma s'au anuntiatu 71 feliuri. Se facu silintie pentru de a atrage cumperatori din Romani'a.

(Principele Bulgariei Alexandru I) a plecatu Luni in 28/16 Sept. din Sofi'a la Bucuresci cá se faca o visita principelui Carolu I alu Romaniiei. Suit'a A. S. se compune din 8 persóne din cas'a s'a civila si militare. Foile romane din capitala ne spnnu cá A. S. va fi primitu la Giurgiu de d. gener. Cernatu si de d. colonelu Pasti'a, precumu si de autoritatile civile si militare locale. Dela Giurgiu A. S. insoqitu de suit'a s'a si de delegatii romani, va veni dreptu la palatulu dela Cotroceni, unde va fi primitu de toti ministri, precumu si de toti ofierii din garnisóna. Gard'a de onóre o va face unu despartimentu de rosiori. D. colonelu Pastia va fi atasiatu pe langa persón'a A Sale principelui Alesandru I, pe totu timpulu cátu va stá in Romani'a.

(Starea recoltelor in Romani'a.) Recolt'a cerealeloru, scrie „Vocea Covurluiului“, s'a strinsu in tíera, dér n'a justificatu de locu sperantiele ce se pusesera in primavéra. Acéste sperantie prea optimiste la inceputu, din caus'a timpului fórté favorabilu alu primaverei, au fostu incelate prin caldurile intinse ale verei si venturile uscacióse ce maturau vaile: cu tóte acéstea agricultorii nu 'si dedeau séma de insemnatarea acestei stari atmosferice, si numai acum se potu evaluá in modu exactu rezultatele recoltelor, cari se resuma astfel: Graul: In ceea ce privesce calitatea graului, ea este superióra, grauntele este curatu si de o greutate excelenta, afara de cateva districte unde granele de primavéra au malura. In cea ce privesce cantitatea, a remasu de desuptulu ori carei asteptari. Paposii: — Recolt'a acestui productu atatu de necesaru pentru tíera nu este satisfacétre, afara de Moldavi'a de sus, si acolo numai in districtele muntóse. In Valahi'a productiunea este abia suficienta pentru sementia. Secara: Calitatea este fórté buna cá si greutatea, dér productiunea a remasu multu de desuptulu mijlociei. Ordiulu: Productiunea este partialu satisfacétre, de o calitate buna, dér in genere recolt'a nu este satisfacétre. Ovesulu: Calitatea inferióra, dér productiunea buna. Rapiatia: Recolt'a este mediocra, dér mai buna de cátu a anului trecut Calitatea e buna. Sementia de inu: Productiunea este aprópe nula. Fasole: Calitatea este fórté buna anulu acesta; dér productiunea e mai mica de catu anulu precedentu, inse acestu articolu n'a jucatú nici o-data un rolu mare in exportatiune. Austro-Ungari'a, cá si Germania, facu continuu cumperaturi de grau, secara, ordiu si ovesu in Moldavi'a.)

(Oficieri israeliti in armat'a romana.) Au servitu in armat'a romana dela aplicarea legi de recrutare din 1874 péna adi, peste totu numai diece oficieri israeliti. Acesti'a ocupa primulu locu in listele nominale prezentate de

cátra guvern Camerei. Acesti diece sunt: Doctorii: N. Kerembach, medicu de regimentu (Tecuiciu); N. Davidescu (Folticeni); P. Kerembach (R. Saratu); I. Herdan (Iasi); L. Friedman (Ilfov); M. Grün (Focsiani) si Al. Bally (Ilfov), medici de batalionu; Hecht Naiman (Ilfov) si N. Gavrilescu (Putn'a), administratori militari si M. Brociner, (Ilfov) sublocotenentu.

(Israelitii cari au sréisu si au tiparitu Opere in limb'a romana) sunt dupa tabel'a a VI-a a listelor nominale prezentate de guvern urmatorii:

In Bucuresci: Lazaru Sein, care a publicatu „Judaismulu si sciinti'a in evulu-mediulu“, dupa Schleiden, Bernard V. Vermont, a tradusu mai multe opere straine; Ph. Muntureanu, architectu, a publicatu: „O calatoria in Dobrogea“ etc. L. Kohl, a tradusu „Contes'a de Monte Cristo“; Ronetti Roman, autorulu poemei Radu; Dr. Moses Gaster, a scrisu dupa literatur'a romana in Columna lui Traian“ si o tesa: „Zur Rumánischen Landgeschichte“ care a fostu laudata de Academi'a Romana. I. Feitelsohn, autorulu „Dramelor Baraganului“. Bacau: Ricard Torocianu, á publicatu poesii. Buzeu: Herman Rainstein a tiparitu poesii: „Incercári“ si a servitu in armata. Falcu: Ioanu Ianolescu, a publicatu nuvele si a fostu actoru la teatrulu romanu din Iasi. Neamtii: Iacobu Psantir autorulu „Istoriei Romaniloru cu privire la Evrei“, etc. Vaslui. Ludovicu Galmar, a publicatu „Istoria si Geografi'a cailoru ferate.“

(Israelitii, cari au oferitu donatiuni Statulu) séu cari au infiintiatu stabilimente de binefacere séu de educatiune, sunt dupa tabel'a IV numai doi, adeca: Dnii Emanuelu si Isaac Hillel Manóach, din Bucuresci (ofrande insemnate pentru scoli. — Bancheri mari.)

(Listele nominale) ale Evreiloru ce sunt a se impamenteni le resuma „Renascererea“ cumu urméza: Pe cele siese tabele sunt inscrise 1074 nume. Acestu numeru cuprinde: Pentru armata: 128 soldati, 80 caporali, 10 brigadieri, 304 sergenti, 255 sergenti-maiori, 1 sub-locotenentu, 1 medicu de regimentu, 6 medici de batalionu, 31 sub-hirurgi, etc. Pentru comérciu si industria: 28 bancheri, 10 comercianti, 9 fabricanti, 3 agricultori, 9 proprietari de velnitie, 1 litografu, 6 tipografi, 2 morari, 2 giuvaergii si unu libraru. Despre sciintia: 22 bacalauriati din tíera si 3 din strainetate, 2 rabini, 3 profesori de limb'a romana, 27 doctori in medicina, 5 licentiatu in medicina, 4 farmacisti, 10 medici, 2 dentisti, 1 hirurgu, 2 doctori in dreptu, 1 bacalauratu in dreptu, 1 doctoru in sciintiele matematice, 1 doctoru in filosofia si 1 ingineru si 1 architectu si 15 literatori.

(Adunarea partidei „crestines-sociale“ in Berlin.) In 19 Sept. avú locu in Berlinu o adunare a partidei lucratoriloru „crestin-sociali.“ Cu ocaziunea acésta tienú conducétorulu partidei Stócker, predicatoru alu Curtii, unu discursu asupra Evreismulu modernu, din care estragemu unele pasagie mai marcante. „Evreismulu, dise Stócker, a devenitu unu mare periculu pentru poporulu nostru germanu. (Fórté bine!) Dumnedieulu Evreismulu este Mamonulu; evreulu este entusiasmatu numai pentru sine insusi. Gimnasia-tulu de 13 ani a si incetatu cu studiulu religiunei; la densulu trece de cea mai inalta maccsima a moralitatii, cá „ceea ce nu pedepsesce judecatoriulu penalu este iertatu, frumosu si bunu“ (Fórté bine!) Diuaristii evrei mai cu séma au scrisu pe stindartulu lor: „Josu cu totu ce este venerabilu, bunu si chrestinu!“ si de aceea pe acesti'a trebuie se-i urámu (aplausa). N'a vedietu niciodata cá diuarele evreesi liberali se 'si bata jocu de festivitatile evreesi, de Talmud, de'r totdeuna isi batu jocu de festivitatile crestiue (Asia e!) In spiritulu acésta de a trage in tina totu ce e bisericescu zace pericululu socialu (Fórté adevératu!) si este necesariu, cá aceste bube ciunate, aceste isvóre veninóse se fia astupate si curatite (Fórté bine!) si numai din acestu spiritu a iesitu democrati'a sociala (aplausa sgomotóse.) Evreii se inmultiescu in Berlin in-fricosiatu, aci locuiescu acuma 45,000, totu atátia cá in tota Françi'a séu Angli'a. (Auditi!) Si acesti 45,000 representa o putere relativu mai mare, pentru cá au comérciulu si press'a in mana. Este unu principiu alu Evreiloru a secerá acolo, unde nu au semenatu, ei se folosescu de idealismulu germanu in modulu celu mai marsiavu (Fórté dreptu.) Elu e de parere, cá ne aflamu in ajunulu unoru mari reforme sociale. Trebuie se se aduca

legi, cari se scóta lucrulu earasi din manile capitalulu speculatoriu, cari se faca finitu reloru creditulu si se opréscá pe Evrei de a navali in mesura atátu de mare asupra carierei iuridice. Este vorb'a, cá se nu lasamu, cá spiritulu evreescu se ne coplesiésca! (Aplause sgomotóse prelungite) — Eata cumu vorbesce unu preotu alu Curtii din Berlin. Déca s'ar' fi tienutu acestu discursu in Bucuresci Evreii ar' fi alarmatu tóta Europ'a cu strigatulu de persecutiune!

(Despartimentulu cerc. X.) (Clusiu) alu Asociatiunei rom. Transil. pentru literatur'a si cultur'a poporului rom. in 12 Octob're st. n. a. c. 'si-sa tiené adunarea generale anuale in Frat'a langa Mociu, la care sub scrisii invita cu tóta onórea pre p. t. domni membri din acéstu despartimentu, cumu si pe toti amicii culturai si propasirei poporului romanu. — Clusiu, 25 Septemb're n. 1879

Dr. Gregoriu Silasi,
direct. despartiem.

Vasiliu S. Pedóba,
actuarius despartiem.

Atelieru de pictura

Subsemnat'a, dupa ce si-a finitu studiile in pictura, depunendu esamenulu de statu cu succesu bunu si primindu dela Academia diplom'a de profesóre de desemnu, are intentiunea de a se asiediá statornicu in orasiulu seu natalu si de a fundá o scóla de desemnu.

Totodata face cunoscutu onor. publicu, cá primesce a face portrete precumu si tóte lucrurile ce cadu in resortulu acésta. Atelierulu seu ilu va deschide la 4 Octob're st. n. in cas'a Drului Greising, Valea lata Nr. 51, Parterre la drépt'a.

Orele de convorbire voru fi in fiecare di dela 11—12 óre înainte si dela 5—6 dupa ameadiu.

Carlott'a Jakob,

1—3

absolventa a Academiei de pictura.

Se primescu

doi tineri bine crescuti cu celu mai putinu patru clase elementare, cá

invetiacei de negutiatoria

1—3

la

BUCURIU POPOVICIU IN HATIEGU.

Subsemnatii facu prin acésta cunoscutu onoratiloru musterii si onor. publicu, cá si-au asortatu

Magazinulu de haine barbatiesci Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noue pentru haine de tótna si de érna din fabricele interióre si esterióre si se recomanda cu confectionarea prompta de totu feliulu de haine barbatiesci, cu pretiurile cele mai moderate. Costume de tótna dela 25 fl. in susu.

Cu tóta stim'a

A. SCHWARZE & BARTHA.

—6

Cursulu la burs'a de Viena

din 30 Septemb're st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	68.05	Oblig. rurali ungare . . .	86.00
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) . . .	68.15	„ „ Banat-Timia. . .	87.25
Losurile din 1860 . . .	126.60	„ „ transilvane. . .	88.00
Actiunile bancei nation. . .	830.00	„ „ croato-slav. . .	88.50
„ instit. de creditu . . .	264.50	Argintulu in marfuri . . .	—
Londr'a, 3 luni. . .	116.80	Galbini imperatesci . . .	5.50
		Napoleond'ori . . .	9.31
		Marci 100 imp. germ. . .	57.50

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henriou.